

ASUNTOALUEEN MITOITUS - tunnuslukuja

Väestömäärä

- olemassaolevat asukkaat
 - asukasta/ha, asumisväljyys, ikärakenne, ruokakunnan koko
 - kuntien tilastot eri muodoissaan
 - muut tilastot mm. Mapinfo
 - aluekohtaisesti
- uudet asukkaat (tavoite)
 - kuntasuunnitelma
 - asunto-ohjelma
 - kunnanvaltuuston päätökset
 - yleiskaava
 - omat (harjoitustyön tekijän) johtopäätökset ja tavoitteet mm. muuttoliikkeestä alueen sisäisesti - valtion rajojen yli

Työpaikkamäärä

- asumisesta johtuvat (A)
 - ks. mitoitustaulukot
 - lisäksi omat suunnitelmat asuntoalueen muista palveluista sekä niiden järjestämisestä
- muut (T,Y)
 - integrointi, sijainti, palkan olosuhteet, ympäristön palvelut ja työpaikat, liikenneväylät...

Yleistä

Asuminen

Asumisväljyys on hyvin riippuvainen mm. alueen sijainnista suhteessa esimerkiksi kauppakeskukseen, keskustaan, alueen luonteesta, omistussuhteista sekä harjoitustyön tekijän aluerakenteellisista tavoitteista.

Nykyinen asumisväljyys vaihtelee huomattavasti alueittain noin 30-70 k-m²/asukas). Tämä on otettava kykyjen ja halujen mukaisesti huomioon uutta suunniteltaessa. Yleinen kasvu tavoite lienee kunnilla n. - 50 k-m²/asukas 2000-luvun alkupuolella.

Tehokkuuslukua määriteltäessä tulee kuitenkin ottaa huomioon tulevaisuus - asuntojen käytön monipuolistuminen, joustavuus, vaihteittain rakentaminen = n. 10-30%. Uudisrakentamisen aluetehtokkuus on keskimäärin 0,2 - 0,6.

Työpaikat

On suotavaa yhdistää asumiseen työpaikkoja, joiden koko on suhteellisen pieni (- 300 k-m²), tai niiden läheisyyteen hiukan suurempiakin, kunhan se YVA-säännösten puitteissa on mahdollista. Työpaikkaväljyys saisi olla myös melko pieni (korkeintaan 50 k-m²/työpaikka), jotta työpaikat mahdollisimman paljon tukisivat asumiseen liittyviä palveluita.

Eri työpaikkojen sijoitteluun asuntoalueelle tai sen läheisyyteen vaikuttaa em. lisäksi niiden ympäristöystävällisyys, vähäinen liikennetarve. Huoltoliikenteen järjestelyt (henkilöauto vai ehkä perävaunullinen kuorma-auto?) on punnittava tarkkaan sijaintia harkittaessa. Työpaikat eivät saa aiheuttaa häiriöitä asunnoille, vaan monipuolistaa asuinympäristöä sekä palvella asukkaita.

Tehokkuus (ea=aluetehokkuus, ek=korttelitehokkuus, et=tonttitehokkuus)

Rakennustapa:

erilliset pientalot	ea = 0,04 - 0,15 ek = 0,05 - 0,20 et = 0,05 - 0,30	10-55 asuk./ha
kytketyt pientalot	ea = 0,15 - 0,30 ek = 0,20 - 0,35 et = 0,20 - 0,35	20-60 asuk./ha
rivitalot+ pienkerrostalot(1-3krs)	ea = 0,15 - 0,30 ek = 0,20 - 0,40 et = 0,25 - 0,40	30-90 asuk./ha
kerrostalot/harva (2-7krs.)	ea = 0,30 - 0,45 ek = 0,55 - 0,70 et = 0,60 - 1,00	40-90 asuk./ha
kerrostalot/tiivis (3-9krs.)	ea = 0,45 - 1,50 ek = 0,80 - 2,50 et = 1,00 - 2,50-	45-200- asuk./ha

Muita:

teollisuus, varastointi	et = n. 0,05 - 0,40
pienteollisuus	et = keskim. 0,10 - 0,30

Kerrosalan tarve, sijainti

asuminen (uudisrakentaminen)	keskim. 45 k-m ² /asukas
virkestys	vähintään 600 m ² /asukas

etätyöpaikat, työhuoneet	10 - 50 k-m ² /tp	KR,R
palvelu	25 - 180 k-m ² /työpaikka	KR,R
kauppa	5 - 100 (-180) k-m ² /tp	KR,R,N,K
toimistot	25 - 35 k-m ² /tp	KR,R,N,K
pikkuverstaat, työosuuskunnat	noin 40 k-m ² /tp	(KR),R,N,K
pienteollisuus	yli 30 k-m ² /tp	(KR),R,N,K
teollisuus	keskim. 40 - 100 k-m ² /tp	N,K,KO...
varastointi	30 - 125 k-m ² /tp	KR,R,N,K...
tukkuportaant eri yksiköt	110 - 125 k-m ² /tp	R,N,K...
maa- ja metsätalous		KO...

Sijoituselitykset

- KR = kerrossijoitus (työpaikkoja asunnoissa tai niiden vieressä)
- R = rakennussijoitus (työpaikkoja rakennuksen pohjakerroksissa tai siipirakennuksissa)
- N = naapurussijoitus (työpaikkoja asuinrakennusten korttelissa, erillinen rakennus ilman suojavyöhykettä)
- K = korttelisijoitus (työpaikkoja pienillä keskusta-, työpaikka- tai erikoisalueilla. Koko enintään 1,5 ha. Asutuksen naapuruudessa, rajana voi olla katu ja suojavyöhykkeenä palveluita tai asuintoimintoja häiritsemätöntä työtillaa.)
- KO = kaupunginosasijoitus (Vrt. edell., mutta sisältää teollisuuskorttelin+suojavyöhykkeen; työpaikkojen painopiste ei sijaitse 300 m kauempana asutuksen painopisteestä)

MITOITUS - KOPIO KAPPALLE YS AR 1

KAUPALLISET PALVELUT 1	väestöpohja	yksikkökoko k-m2 tai myymälä-m2	etäisyys m	k-m2/ap	per	tp	muuta
Yksittäiset palvelut							
kioskit (esim. elintarvike-, kukka-, lehti-, jäätelö- ja grillikioskit)	500 -6000 riippuu mm. palveluista, sijainnista, muista kaupan palveluista	10 - 60 k-m2	200— kadunvarsi-kioskit pääliikenneväylän varteen	15	AYT	1-3	Sijainti keskeinen, muiden palveluiden tai liikenteen tuntumaan. Sisältää myynti-tilan, varaston, wc:n ja suuremmat jopa pienen tarjoilutiskin (n. 4henk.). Suuntaus sisätila-kioskeihin eli suurempiin kokoihin.
Päivittäistavara- kauppa	(350 -)3000 - 5000	0,5 - 0,6 k-m2/asuk. 0,3 tonni-m2/asuk., keskim. 450 my-m2 koko n. 300 - 800 my-m2. (1,3 - 1,5 x my-m2 = k-m2).	400 - 500	15 - 20	A	5-9	Sijainti keskeinen, muiden palveluiden lähele. Hyvät joukkoliikenneyhteydet. Vanha kauppa tulee toimeen 500-1500 väestöpohjalla, uusi vaatii väh. 3000 vp. Väestöpohja myös pienempi, jos voidaan yhdistää kauppaan muita palveluita kuten posti, pankki, ja huoltoasema; samoin vaikuttaa asukkaiden ostouskollisuus ja toisen aluekeskukseen kaukaisuus. Laajennusvara kaavaan 1,3 - 1,5 -kertainen. Sijoitettaessa otettava huomioon kevyen liikenteen verkosto, muiden palveluiden ja joukkoliikenteen pysäkkien sijainti. Lähikaupan sijoittaminen asuin-kerrostalon pohjakerrokseen ei ole paras ratkaisu (melu, jätehuolto, liikenne)
- lähikauppa	-500 - 3000	- 300 - 450 my-m2 (yksinomaan PT)	-400 - 800		A		
- pieni supermarket	- 4000 - 6000	- 400 - 999 my-m2	- 800-1500		Ay		
- suuri supermarket	- 15000	- yli 1000 my-m2 (PT- tarvikkeiden osuus >50%)	- 1500 - 3000		AY		
Päivittäistavara- kaupan erikoismuodot		1,3 - 1,5 x my-m2 = k-m2		15 - 20	Ay		Jäljempänä mainittujen lisäksi PT-myynti-tilan, huoltoasemilta, suoramyynnillä, n määräautosta sekä -veneestä.
- elintarv. erikoism.		- 200 - 400 my-m2	-1500-3000			2-5	- muutaman tavaralajin myyntiin keskittynyt kauppa, sijoitus keskeinen
- kauppahallit	- 30000 ---	- vrt. kioskit + keski-käytävä	- 1000 m - 20 min ajo			1-3/ palve- lu	- myyntipalkat sijaitsevat vastakkain käytävän varrella. Sijainti keskeinen. Hyvät joukkoliikenneyhteydet
- torimyynti-	- 2000- 50000	- 13 - 30 m2/yksi- toimipiste	- 400 - 20 min ajo			1-3	- vrt. edellinen, kulkuväylä-kattamaton- joskus myös myyntipöydät. Muista tilat myyjien pakettiautoille + hyvät yhteydet. Sijainti aukioille, aukiole väliaikainen.

KAUPALLISET PALVELUT 2	väestöpohja	yksikkökoko k-m2 tai myymäläp-ala m2	etäisyys m	k-m2/ap	per	tp	muuta
Yksittäiset yksiköt (jatkuu)							
Erikoistavara- kaupat (pienet)		k-m2	yleensä n. 10 min ajo- etäisyys (asun- nota- lai/asemalta)	15-20	AY		Sijainti keskeinen, hyvät kevyen liikenteen yhteydet ja joukkoliikenneyhteydet. Koon huoltoliikenteen määrän puolesta useimmat voivat toimia esim. kerrostalon pohjakeroksessa ja täten monipuolistaa aluetta. Esim. jonkintyyppinen kävelyka- tusijainti toivottavaa. (pysäköintipaikkoja ja pysäkkejä tarpeeksi lähellä) = n.400 m. Lähese kaikki näistä voivat sijaita toistensa yhdistelmänä pienempien kunnan keskusta- sa..
- tekstiili, vaatteet	- 1400 - 4000	- 100 - 170				2-3	
- kukat	- 4000 - 4200	- 80 - 120				2-	
- sähkö-, tieto- ja kodintekniikka	- 2600	- 140 - 160				2-	
- kengät, laukut	- 7000 - 7300	- 100 - 170				2-3	
- kultaseppä, kellot	- 7000	- 80 - 140				2-3	
- urheilutarvikkeet	- 5300 - 8000	- 80 - 140				2-3	
- kemikallio	- 6100 - 9000	- 50 - 90				2-3	
- kirjat, paperi	- 9000 - 12500	- 80 - 180				2-4	
- apteekki	- 9000	- 200 - 300				8-11	
- sisustustarvikkeet	- 12000	- 80 - 360				2-3	
- valokuvaustarv.	- 10400	- 80 - 90				2-	
- musiikki yritys.	- 18000	- 80 - 90				2-	
- optiikka	- 8700	- 80 - 140				2-3	
- leikkikalut yms	- 45000	- 100 - 170				2-3	
Suuret yksiköt							
Erikoistavara- kaupat (suuret)		k-m2		15-30	AYT		Sijainti liikennekeskeinen, usein myös keskenään keskittettyä (asiakkaiden vertailu- mahdollisuudet). Suuret kaupakeskitty- mät usein vielä yhdistelmiä toisistaan (k- m2 määrä). Liikkeitä liittyy usein myös noutotukkuvarasto, joka lisää k-m2 - tar- vetta. Alkon-siirtymisen pienempiin ko- kolhin ja PT - kauppojen yhteyteen tule- vaisuudessa mahdollista (EU).
- Aiko	- 22000	- 500 - 790				8-11	
- autot, autotarv. venet tai ms.	- 2600 (tarv..) - 5000	- 100 - 770				3-9	
- rauta-, rakennus- ja kodinkoneet	- 7000	- 470 - 890				3-5	
- huonekalut	- 3300 - 8000	- 470 - 890				3-5	
- puutarha- ja maa- taloustarvikkeet	- 7000 - 8000	- 470 - 890				3-5	

JULKISET (YKSIT.) PALVELUT 2	väestöpohja	yksikkökoko k-m2 tai tonttiala-m2	etäisyys m	k-m2/ap	per.	tp	muuta
Opetus, kulttuuri (jatkuu)							
kirjastoauto	1paikka/1000-15000 asukasta	bussipaikka, ajomahdollisuus(RT)	300 - 1000		AY	1	väestöpohja riippuvainen alueen eristyneisyydestä. Sijainti muiden palveluiden yhteyteen. Huomi käy myös yleensä kouluilla.
sivukirjasto	(5000-)15000	800 - 1750 --- k-m2	400 - 800 (-1000)	130	AY		Keskeinen sijainti. Hyvät kevyen liikenteen väylät sekä joukkoliikenneyhteydet. Vrt. edellinen. Huom. kirjastomateriaalin monipuolisuus (nykyään kirjat - CD -romit), tietokoneiden lisääntyminen (yksikkökoon kasvu?), laina-aikojen lyhentäminen, käsikirjastojen kasvaminen sekä lukusalien käytön lisääntyminen ("koiko kansan olohuone") johtaa sivukirjastojen tarpeen lisääntymiseen. Ruokailutila tai kahvila kirjaston yhteyteen?
pääkirjasto	yli 15000	yli 3500 k-m2	20 min. ajoetäisyys	130	AYt		
teatterit - elokuva teatteri - teatteri - oopperasali - ulkoilmateatteri	- yli 100000	Koko vaihtelee väestöpohjan mukaan	20 min ajoetäisyys	1ap/istupaikka	AY		Toiminta voidaan pienemmillä väestöpohjilla järjestää esim. nuorisotiloissa, koulussa, monitoimitalossa. Nouseva katsomo (esim. kokoonmenevä) toivottava. Hyvät joukkoliikenneyhteydet.
Kokoonmistilat							
kerhotila, korttelitupa (askartelua, tietokoneharr., kortinpelelu, loppakerho, perhejuhlat.)	1000 -2000	50 - 200 k-m2 tai 15 k-m2/1000 as.k-m2	100 - 600	60-200	A		Tarkoitettu lähinnä oman yhtiön tai korttelin käyttöön. Sijainti esim. kerrostalon pohjakerroksessa (väestönsuoja?). Meluhaitta? Erillinen rakennus pihalla, siivessä?
kerhohuoneisto (kerhohuoneita, keittiö, wc)	5000 -10000	200 - 500 k-m2 tai 15 k-m2/1000 as.k-m2	400 -800	80-130	Ay		Sijainti lähialuekeskukseen ja koulujen läheisyyteen. Hyvät yhteydet ks. koulut. Meluhaitta? Vrt. kerhotilan toiminnot.

MUUT PALVELUT 2	väestöpohja	yksikkökoko k-m2 tai asiakspaikkaa	etäisyys m	ap	per.	tp	muuta
Ravitseminen ja majoitus							
Ravintolatyytit - seurustelu+ruoka	- 5000---	- 50 - 100 asiak. 100 - 500 k-m2	400-20 min ajoetäisyys	n.1ap/asiakas	ATY		Hyvät joukkoliikenneyhteydet - esim. gourmet-, italialaiset, ja kiina laiset ravintolat.
- seurustelu+viihde	- 5000---	- 100 - 400 asik. 170 - 1800 k-m2	800-20min ajoetäisyys		AY		- esim. disko ja perinteiset tanssiravintolat. Meluhaitta?
- seurustelu+juoma	- 3000---	- 30 - 100 asiak. 50 - 350 k-m2	400-800		Ay		- esim. kortteliravintolat, pubit, olutravintolat ja -baarit
- kahvila	- 1000---	- 10 - 180 asik. 20 - 650 k-m2	400-800		AY		- esim. kahvi- ja jäätelöbaarit
- fast-food	- 2000---	- 50 - 150 asiak. 100 - 700 k-m2	400-1500		AY		- esim. hampurilaisravintolat
Hotellit - asunhotellit - kokoushotellit - lomahotellit	- 10000--- - 20000---	Huoneen koko (wc-tilat mukana) n. 20 - 70 h-m2 - 20 ---huonetta - 150 - 300 huonetta - 100 - 200 huonetta		>1ap/ huone + ravintola-paikka	AY YT Y		Käyttökäsitteily kaupungeissa laskeva, muualla nouseva. - selvästi kasvava ryhmä - käyttäjille tärkeysjärjestyksessä ensimmäisenä kokoustilat - edustava 3/4 osaa myynnistä; kasvu ollut voimakasta. Kokoa vaikea arvioida, riippuu ympäristötekijöistä, Huoneiden koosta, hotellin varustelusta (esim. ravintola, uimala, urheilutiloja, talvipuutarha, leikkilat jne.)
Motellit		vrt. edell. 30 - 100 huonetta		>1ap/ huone, muista rekka-paikat!	YT		Käynti huoneitiloihin ulkoa. Sijainti joko vilkasliikenteisen väylän varrella tai "lomaympäristössä" (veden varrella, urheilukeskuksessa tms.) Itsepalveluomisteita lisääminen erityisesti lomailumotelleissa tärkeää. Suuremmat huoneet ja esim. sauna tärkeitä (lomailu). Vrt. edell.

JULKISET (YKSIT.) PALVELUT 3	väestöpohja	yksikkökoko k-m2 tai tonttiala m2	etäisyys m	k-m2/ap	per	tp	muuta
Kokoonmistilat (julkiset)							
seurakunnan kerho	1000 - 3000	100 - 200 k-m2	500.	60-200	Ay	1-3	kerhotolminta (lasten, nuorten, perheit- ten, vanhusten), pyhäkoulut, partio
korttelitalo	1000 - 5000	500 - 3000 k-m2	100 - 1000	80-100 k-m2/ ap	Ay	?	Sijainti keskeinen (asuntoalueella). Käsit- tää julkisia palveluita (esim. päivähoitoa, ala-asteen, kokoonmistiloja, vanhusten palvelutiloja, liikuntatiloja...) sen hetkisen tarpeen (mm. ikärakenne, väestömäärä?). Joustava rakennusmuoto, tehokkuusva- raus kaavaan. Hyvät kevyen liikenteen yh- teydet.
monitoimitalo (sisältää tiloja esim. teatterille, kerhoille, liikunnalle, musiikille, jne.)	10000 - 15000	yli 600 k-m2	800 - 4000	80-130	AY		Sijainti keskeinen. Hyvät joukko- ja kevyen liikenteen yhteydet. Liian pieniä tilakokoja vältettävä (sopli esim. vanhaan navettaan tai vast. saneerattavaksi). Varattava tontti laajenusravara. Nouseva katsomo toivot- tava. Harrastuskeskeisempi kuin korttelita- lo.
seurakuntatalo	2000 - 5000	400 - 800 k-m2	500 - 2000	80-130	Ay		tarpeellinen alueella, jossa srk:n alue on laaja ja etäisyys srk-keskukseen on yli 2 km. Hyvät julkiset liikenneyhteydet.
seurakuntakeskus (+ hautausmaa)	n. 15000	n. 1500 k-m2 + hautausmaata var- ten 4-5 m2/asuk.	500 m py- säkitä tai 20 min. ajoetäisyys	80 tai 1ap/6 ist. pk.	AY		Jokaiseen seurakuntaan. Keskeinen si- ti. Hyvät joukko- ja kevyen liik- teen yhteydet. Sisältää varsinaisen kirkon, kirkkoherranviraston, kokoustiloja, kerhotiloja. Polttohautauksen yleistyminen? Virastot ja hautausmaa vain vain seurakuntaa var- ten.

MUUT PALVELUT 1	väestöpohja	yksikkökoko k-m2 tai asiakaspaikkaa	etäisyys	k-m2/ap	per	tp	muuta
Henkilökohtaiset palvelut							
Posti	5000-- (20000?)	100 - 400 k-m2	400 - 800	15	Ay	2-8	Palvelun voi myös yhdistää päivittäistä rakappaan, jotta haja-asutusaluei- velutaso ei laske.
Pankki, vakuutusol- minä		100 - 1000 k-m2	400 - 1500	15	Ay	2-8-	Vrt. edellinen.
Pesula	4000--	100 - 500 k-m2	400 - 1500	30	AY	1--	Itsepalvelu-palvelu? Hyvät liikenneyhte
Kampaamo, parturi	500--	50 - 500 k-m2	400 - 800	30	Ay	1-10	
Suutarit	3000--	10 - 50 k-m2	400 - 1500	15	Ay	1-2	Sijointi päivittäistavarakaupan välittöm läheisyyteen
leipomo	3000--		400 - 800	30	AY	2--	Vrt. edell. Liikennehalta?
Lähikeskus	vähintään 5000	2000 - 3000 k-m2 4000 - 6000 tontti-m2	400 - 800	15 - 20	Ayt		Eriaisia palveluita toistensa yhteydess (mutta ei välttämättä samassa rakennu- sessa). Sisältää 1-2 päivittäistavara- kaa, erityyppisiä lähipalveluita, kahvilat mielellään myös joitakin julkisia palvel- uita ja toimistoja. Vrt. ostoskeskus.
Huoltoasemat	3000	Liikenteellinen tontti- tarve ks. RT-kortisto, rakennus ks. muut kohdat lässä taulu- kossa.	400-800 pysäkitä/ vilkasliiken- teisen väy- län varrella.	15 k- m2 var- sinaista myynti- ja tarjoi- lutilaa	AYT	0-6	Hyvät liikenneyhteydet. Tyyppi vaihtelee automaattimyyntilä yhdistelmiin, jotka sisältävät päivittäistavara- rauta- rakennus- jelu- puutarha- paperitavara- autotarvikemyyntiä, korjaamon ja kahvi- Näin ollen kokoa on vaikea määrittellä. Isommat yhdistelmät saattavat jopa ke- ta pienen kunnan päivittäistavara myy- kunnan sijainti on asukkaihin nähden t (keskeinen, hyvät joukko- ja kevyen liik- teen yhteydet).

VIRKISTYS, VIHERALUEET 1	väestöpohja	yksikkökoko k-m2, h-m2, tonttiala-m2 tai pituus m	etäisyys m	k-m2/ap tai ap/alue	per	tp	muuta
Sisäliikunta							
Kuntosali (kuntoilu, voimailu, paini, liikunta, tanssi, jne.)	8000 - 20000	160 - 320 h-m2, sisätilan leveys 9 - 10 m, korkeus 3,5 m	600 - 1500	20	AYT		Asutuksen yhteyteen, sijainti keskeinen, hyvät joukko- ja kevyen liikenteen yhteydet.
liikuntasali - voimistelusalii - liikuntasali - liikuntahalli - suuri liikuntahalli	- 2000 - 3000 - 3000 - 10000 - 5000 - 20000 - 40000 - 80000	salin sisäkkö bpxk - 440 - 520 h-m2 sali 13x23x6-7 - 650 - 780 h-m2 sali 16x28x7 - 1200 - 1540 h-m2 sali 23x38 x7-9 - 2060 - 2510 h-m2 sali 28x46x9-10	- 600 - 1500 - 600 - 1600 - 1500 - 2000 - alle 20 min. ajoetäisyys	20-40	Ay Ay Ayt AYT	n.3 ?	Hyvät joukkoliikenneyhteydet - päiväkotien ja koulujen lähituntumaan (voim., palloharjoittelut, pöytätennis) - vrt. edell., (käyttö edell. lisäksi kori- ja lentopallo) - vrt. edelliset. (käyttö edell. lisäksi käsi- ja sisäjätkäpallot; katsomo) - vrt. edell., Sijainti keskeinen. Kilpailutason halli. Myös hyvät kevyen liikenteen yhteydet, sekä yhteydet ulkoilureiteille.
Uimahallit - 10x16,7 m2 allas - 12,5x25 m2 allas - 33,0x16,7m2 all. - 33,0x50,0m2 all, ym.ym.	- 7500 - 15000 - 8000 - 30000 - 30000 - 40000 - yli 40000	Muista lastenaltaat - mm. 10m hyppy- torni	-800 - 1200 - 800 - 3000 - 1500 - 3000 - 20 min ajoetäis.	25	A AY AYt AYT		Hyvät joukkoliikenneyhteydet - Sijoitus jonkin liikuntahallin tai päiväkodin yhteyteen. Lasten syvyys. - Uinti, vesipallo. Sijoitus miel. Liikuntatilan esim. kuntosalin tai tennissalin yhteyteen - vrt. edellinen - seudullisesti keskeinen sijainti. Useita eri kokoisia altaita + muita palveluita.
Keilahalli	20000 - 10000	8-16 - ratainen	800 - 3000	25	AYT		Sijoitus urheiluhallin tai uimahallin yhteyteen. Hyvät joukkoliikenneyhteydet.
Tennis, squash- ja sulkapallohallit	16000 - 40000	3-4 tenniskenttää/ 2-4 squashkenttää/ 2-4 sulkapallokent.	20 min. ajoetäisyys	25	AYt		Hyvät liikenneyhteydet. Mahdollisesti asuntojen ja työpaikkojen välimaastoon (työpaikkakuntoilu)

VIRKISTYS, VIHERALUEET 2	väestöpohja	yksikkökoko tonttiala-m2, krs-m2, mxm, m2/as,	etäisyys m	k-m2/ap tai ap/alue	per	tp	muuta
Sisäliikunta (jalko)							
Jäähalli	20000 - 50000	vrt. mm. kentät ja kahvilat	20 min. ajoetäisyys	25	AY		Hyvät joukkoliikenneyhteydet. Jääkiekko, yleisöluistelu
Urheiluhalli	50000 - 100000	vrt. mm. liikuntahallit, kentät ja kahvilat	20 min. ajoetäisyys	25	AYt		palloilu, yleisurheilu. Hyvät joukkoliikenne- ja kevyen liikenteen yhteydet.
Jalkapallohalli	30000 - 100000	40x70 - 65x100 sisäkenttä + pukutj.	20 min. ajoetäisyys	25	AYt		Hyvät joukkoliikenneyhteydet ja kevyen liikenteen yhteydet. Mahdoll. kahvila
Ulkoliikunaja	6000 - 50000	20-50 k-m2	1500-3000		Y	1-3	Ulkoliikureitin varrella. Pesu-, puk- ja tarjotulut. Pääsy myös autolla.
Ulkoliikunaja - muuta liittyvä sisältö							
Tonttikiikkipaikka	n. 50 - 80	100 - 300 m2, tai väh. 10m2/100as. k-m2	noin 50, lähellä pääsisäänkäyntiä		A		Tontin sisällä (1 paikka max. 3000 k-m2). Näkyvyys asunnoista paikalle toivottava. Aurinkoinen, suojattu alue. Leikki-ikäisten varustus + miellyttävä tila lastenkäsitöille (esimerkiksi pöytä+penkit), varastolaatikko leluille.
Lähipuisto tai korttelipuisto		- väh. 1500 - 4000 tai 25m2/100 as-k-m2 (SM-75 koko 3500.- 4000-t-m2)	- 150 - 200		A	(1)	Päiväkotien lähelle. - varsinaista leikkialuetta noin 800 - 1500 m2 (SM-75 1500 - 2000 m2; mikä on "leikkialuetta"?). Vaihtelevat pinnoitteet, vaihteleva maasto, otettava kuitenkin huomioon teline- ja kenttäalueet. Huomioitava kaikkien ikäryhmien viihtyvyys ja tarpeet.

VIRKISTYS, VIHER-ALUEET 3	väestöpohja	yksikkökoko m ² /as, pituus m, mxm, ...	etäisyys m	ap	per	tp	muuta
Ulkokunta (jalko)							
Asuntoaluekohtainen puisto + leikkipuisto (aluepuisto)	1000 - 2000	10 - 25 ha, josta 0,6 - 1,2 ha leikkipuistoa. 20 - 40 ha/as., Mahdollinen rakennus n. 350 k-m ²	400 - 800; leikkipuisto 500		Ay	(1-3)	Koulujen ja päiväkotien lähelle; leikkipuisto voi olla myös erillinen puisto korttelitalon tai koulun yhteydessä. Ohjattu leikkipuisto vaatii lisäksi sisätilaa, joko erillisessä rakennuksessa, korttelitalossa tai päiväkodissa. Tällaiseen puistoon voi sijoittaa kenttien ja leikkitilojen lisäksi myös kahluu- altaan (lavaaavimus n. 650 m ²), pienimuotoista viljelyä, ja mahdollisesti myös eläimiä. Huomi! rakennuksen huoltokuljetukset, aurinkoinen oleskelutila rakennuksen yhteydessä. Huomiol "leikkipuiston" suunnittelussa myös kaikki ikäryhmät. Runsaasti luonnonaluetta (ulkoilulenkit), varsinkin kun ulkoilupuisto sijaitsee max. etäisyyttä kauempana. Pallokenttä (vrt peruskoulu).
Siirtolapuutarhat, viljelypalstat	pienenee...	25 - 100 m ²	20 min. ajoetäisyys		AY	-	Suosio kasvavassa voimakkaasti (kaava- mitoitusti), kestävän kehityksen kompromissi; tiivis asuminen + luonto lähellä + ekologian mieltäminen omin käsin. Siirtolapuutarhapalstat käsittävät viljelypalstan lisäksi oleskeluun sopivan pienen sisätilan. Molemmissa on oltava riittävä suijettu tila välineitä varten.
Virkistysalueet							Erityisesti ulkoilupuisto ja aluepuisto menevät osittain päällekkäin (huom. mitoitus)
- ulkoilupuisto	- 2500	- 100-200 ha tai 40 - 80-m ² /as.	-500 - 2000		AY		- pääasiassa luonnonmukainen lenkkeily ja hiihtopuisto
- ulkoilualue	- 12500 - 25000	- 200 -2000 ha tai 100 - 250 m ² /as.	- 20 min. ajoetäisyys		AY		-luonnonmukainen maastohiihto, lenkkeily- ja retkeilypuisto, suunnistus
- retkeilyalue	- 20000 - 40000	- väh. 500 ha	-20 - 12 km		AY		- luonnonmukainen

VIRKISTYS, VIHER-ALUEET 4	väestöpohja	koko m x m, pituus/ syvyys m	etäisyys m	ap	per	tp	muuta
Ulkokunta (jalko)							
Kentät (pienet)							Mitat ovat ainoastaan varsinaisen pelikentän mittoja; Vapaatilat vaihtelevat sivuilla 1;5 - 4 m, päädyissä 2,3 - 6 m. Ks. RT-kortit. Pinnoitteet vaihtelevat kentästä riippuen.
- pelkkis		- (3-6) x (6-14)	-400-500		A		
- pöytätennis		- (4-6) x (8,5-12)	-400-500		Ay		
- sulkapallo		- 5,2 x 13,4	-400-800		AYT		
Kentät (keskikoko)							
- lentopallo	500 - 3000	- 9 x 18	400 - 500		AY		
- tennis	4000-8000(2-4k)	- 11 x 23,8	1500-3000		AYT		
- koripallo	500 -3000	- (13-15) x (24-28)	400 -500		AYT		
- nappufasalamapallo		- (15-25) x (30-50)			AY		
- sähkö	2000 - 3000	-10 x 20	400-800		A		
> pieni pallokenttä	200 - 500	(15-20) x (25-40)	150-200		A		
Kentät (isot)							
- jääkiekko	2500 - 8000	- (26-30) x (56-60)			AY		
- käsipallo		- (18-22) x (38-44)			Ayt		
- jääpallo		- (45-65) x (90-110)			AY		
- salamapallo		- (30-50) x (60-100)			AY		
- nappufajalkapallo	2500 - 6000	- (40-50) x (60-70)	600 -800		AY		
- jalkapallo	6000 - 10000	- (80-90) x (100-120)	1500-3000		AYT		
- nappulapesäpallo	2500 - 6000	- 50 x 67+kotipesä7	600 - 800		A		
- pesäpallo	10000 - 20000	- (56-60) x (82-94) + kotipesä 7m	1500-3000		AY		
Yleisurheilukenttä	8000 - 50000	kiertävä 400m rata	1500-3000		AY		keskikenttä nurmipint. vrt. jalkapallo
kuntopolku, -latu	2000 - 6000	1000, 1500 ja 3000m leveys 2,5 - 3m, räivätkä aukko 5- 6 m	600 - 800		A		purupolku. Kaksisuuntainen latu. Sijaitsee joko alue- tai ulkoilupuistossa.
Ulkoliite							
- 3 m leveä		- 3000 - 10000 m	600 - 800		AY		-Sora- tai asfatti-pinta, Kävely, pyöräily.
- 3 -5 m leveä	10000- 50000	- 5000- 30000 m	1500-3000				- sorapinta. Hiihto, lenkkeily
Ulkouimala		Vrt. uimahallit	1500-3000	25	AY		ranta tai maauimala(miel. yhdistettynä uimahalliin.

LIIKENNE 1	väestöpohja	koko	etäisyys	ap	per	tp	muuta
Väylät							
Paikalliskadut/ Liityntäväylät							
1. Pihakatu		pituus alle 150 200m -ajoura 3-4 m, + mahdolliset istutus- ja pysäköintitilat		-vähän	Ay		<p>Ei mielellään läpikulkuliikennettä. Liittyminen kokoojakatuihin yli 50 m. Liikkuminen jalankulkijan ohdoilla.</p> <p>- Nopeus alle 20km/t. Nopeuden hidastumista auttavat kadun sivuttaissiirtymät, ajouran kavennukset, töyssyt, pinnoitteen vaihtelevuus, erilaiset "esteet" kuten istutukset, katukalusteet ym. Muista kuitenkin riittävä näkyvyys.</p> <p>- Kuten pihakatu, mutta nopeus 30km/t ja kadulla voimassa nojmaalit liikennesääntö (josta johtuen jalakäytävät ja suojatiet, jotka voi pinnoitteen jäsentää).</p> <p>- Kuten hidaskatu, mutta enemmän pysäköintitilaa, enemmän asukkaita (krstaloit?).</p>
2. Hidaskatu		-kuten pihakatu, mutta lisäksi miel. vähint. yksi jalakäytävä		-vähän			
3. Tonttikatu		- ajoura 5 - 6 m, lisäksi tilaa mahdolliselle pysäköinnille 2 m (pitk.) ja jalankululle min. 1,5 m					
Paikalliskadut/ Kokoojävylät		Pituus alle 2 km ajoura 7-8 m (väh. 8 m, jos bussiliikennettä) + mol. puolin min. turva-alue + jalakäytävä yht. 2,5 m		Vähän	AY		Liittyminen pääkatuihin yli 200 m. Ei mielellään päivittäistä ylitystarvetta (lähipalvelut, koulut, päiväkotit jne.)
Muuta - erotuskaista - istutuskaista - jalankulku		- 1 m - - vähintään 1,5 m (perisaat), 2,5 m (puut) - väh. 1,5 m, risteysviisto r=noin 1 - 3 m					-esim. kiveystä (osittaiselle pysäköinnille?) Kadun leveyttä määriteltäessä tulee ottaa huomioon sen muokausuus; sen pääkäyttäjät (henkilöautot, bussit, huoltoautot, -rekat). Muista hätäajot. Katujen alikulkukorkeus väh. 4,6 m.

LIIKENNE 2	väestöpohja	koko	etäisyys	ap	per	tp	muuta
Väylät							
Pääväylät							
- pääkatu		- lew. 7m + sivualueet molemmin puolin 5,5m; lisäksi pyöräily- ja jalankulkutiet molemmin puolin			AY		Yhdistävät kaupungin eri osa-alueet toisiinsa (läpikulkul melu) - Liityntävälä (250-) 400 - 1000
- moottorikatu (2+2)		- lew. noin 21-24 = 2+7,5+(2-5)+7,5+2			AYT		- Liityntävälä (300-) 600 - 1200
- moottoritie (2+2)		- 25 = 2+8+5+8+2			aYT		- vain eritasoliittymiä
Liityntä - henkilöautot - tavall. kuorma-autot - linja-autot - perävaunulliset kuorma-autot		- r = 4,5 - 7,0 (-8,5)m - r = 7,0 - 10,0 m - r = 10,0 - 13,0 m - r = 10,0 - 14,0 m					Liittymiä asuntoalueille mm. T-liittymä tai kiertoliittymä, jotka viestivät luonteellaan siirtymistä alueen "sisälle"; Tunnetta voi vielä vahvistaa kadun pinnoitteen vaihtumisella tai esim. symbolisella portilla. Liittymien kaarresäteet pienenevät nopeuksien myötä.
Kevyt liikenne - polku - jalankulku tai pyö. - paikallisraitti - pääraitti - pääraitti (eroteltu) - huoltotie		- 1-1,5 m - 1,75 - 2,25 m - 3,0 m - 4,0 m - 3,75 - 5,25 m = 2,0+0,25+(1,5 - 3) - 3,5 - 4,5 m			AY		Mol. sivuille varataan lisäksi 0,25m - yhdistetty jalankulku- ja pyöräilytie - vrt. edell. - vrt. edell. - suosittelava (pyöräilyn yleistymisen ja nopeuksien kasvaminen) - toimii niin jalankulku-, pyöräily- ja huoltotienä

LIIKENNE 3	väestöpohja	koko	etäisyys	ap	per	tp	muuta
Pysäköinti							
Autopaikat - henkilöauto - kuorma-auto - linja-auto		- keskim. 2,6x5,0m, invapaikan leveys 3,3 m - (9-13)x4,0 kork. 4,5 (3,2 pak.auto) - 15,5x4,0 m	- 200 - 400, invapaikka sisäänkäyn- nin yh- teyteen - 200 - 600				RT-kortistosta tarkemmat tiedot - huomiol tarvittaessa yhdistelmien pi- tuus (jakeluliikenne) - ks. edell. (pikkubussi, nivelbussi, jne.)
Pysäköinnin vaali- mat tilat (henkilöau- to)		kaksipuolinen avo- pys. n. 25 m ² , ka- dunvarsipys: poikitt. n. 12 m ² , pitkitt. n. 10 m ²	- 400 m				Kenttäpysäköinti maan tasossa vaatii oi- keastaan noin 30 m ² istutuksineen ja suo- jakaistoinen. Kadunvarsipysäköinnin jär- jestelyissä tulee ottaa huomioon sen tur- vallinen sijoittelu (haastel). Esim. pitkitt- äinen kahden auton pys.paikka on melko turvallinen, mutta vaatii tietyt viistot alat möl. puolin, (p-ala kasvaa). Pitkittäispys. voi osittain lomittaa jalkakäytävälle ns. ero- tuskaisalle tai istutuskaisalle istutusten väliin, jolloin sen vaatima leveys kadusta pienenee n. 1 m.
Pysäköintilaitos	(yli 600)	23 - 30 k-m ² /ap laitoksen leveys X x 16-17 m(=2-puolinen pysäköinti); puoliker- rosramppi 1:8, muu- ten vaidell. 1:10 - 1:12. Pys.taso 1:25	- 400 m	yli 200	AYT	(1-2)	Käsitteä pysäköintikannet, -talot, -kellarit ja kalliosuojat. Kannet tai kellarit perus- tuja esikaupunkialueilla yl. vain rinnemaas- tossa, jos ne palvelevat osittain pihan vir- kaa tai kellarin on rampiton ajomahdollis- uus kadulta. Kellaripysäköinti rakennuk- sen alla miellyttävä, mutta meillä käytetty lähinnä kalliin tonttihinnan alueilla. Pysä- köintitalot käytössä lähinnä kaupunkikes- kustoissa ja esikaupunkien kauppakeskus- toissa. Talot yl. 3 - 5 kerroksisia, usein ositt. maan alla. 1 - 2 krs. Ympäristöön sovittaminen tärkeää (oheistilat...)

LIIKENNE 4	väestöpohja	koko	etäisyys m	ist.paik.	per	tp	muuta
Joukkoliikenne							
Linja-auto		pys.(28-16m) x (3,5- 4m), lisäksi viistot pysäköille, -itä joiden pituus riippuu no- peuksista väylällä (50 km/t tulo 19m, läh- tö 16m)	400 (pienta- loal. 600)	45 - 50	AYT	1/auto	Linja-autoreitti tulee sijoittaa yleensä ko- kojakadulle. Varsinainen odotustila pysä- köille katettu, tuulelta suojattu, sisältää myös mielellään istumapaikkoja. Tilan ko- ko n. (1-1,5m) x (3-6m). Pysäköintialue 500 m. Yksi pysäkki asuntoalueen keskus- taan, kohtaamispaikalle.
Pikkubussi		n. (7-8m) x 3,5m	0 - 200	n. 8 - 10	AYT	1/auto	Joko säännöllinen tai tilausbussi. Lisäksi otettava huomioon bussin ja taksin väli- muoto; koko henkilöautosta pakettiautoon.
Raitiovaunu, kisko- bussi		pys. koko riippuu py- säkkijärjestelystä	400	100 - 150	AYT	1	Varsinainen raitiovaunu käytössä täällä het- kellä ainoastaan erittäin tehokkaasti raken- netuilla alueilla. Tulevaisuuden rai- tiovaunussa/kiskobussissa yhdistyvät asu- käläheisyys (vrt. linja-auto), nopeus (asuntoalueiden välialueilla) sekä ka- pasiteetti (istumapaikat). Pysäköintialue n. 400m.
Metro	melkoinen	? (portaat, seisontati- lan pituus?, le- veys?)?	(400)	150 -	aYT	1-??	Pysäköintialue keskim. 1000 m. Perusteltu, kun pysäkin läheisyydessä (alle 400 m et) on tiivis asuntoalue tai laajahko työpaikka- alue ja linjatukset ovat perusteltuja (myös tulevaisuutta ajatellen). Huonona puolena Suomessa kuitenkin yleensä liian pitkät matkat pysäköille (edellyttää vaihtoa). Kallis, maanalaisena vielä perusteltu mutta maanpäällisenä vaarallinen, joustavan lii- kenneverkon vastainen. Nopea. Pysäköintialue saattaa olla jopa 23 km. Väes- töp. pienempi liittyessään norm.raiteeseen
Esikaupunkijuna	melkoinen	Vrt. edell.	(400)	-1000	aYT	2-??	huomiol park-and-ride mahdollisuudet tila- varauksissa (niin autoille kuin polkupyöril- lekin.) Muuten ks. edelliset.
Asemat (raide-, bussi-, lento- taksi- jne.)	—keskikokoinen kaupunki						

